TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

Lausunto

Eduskunnan talousvaliokunta

Päiväys/Datum
4.4.2022
Dnro/Dnr
TRAFICOM/140090/03.03.01/2022
Viite/Referens

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto valtioneuvoston kirjelmään ehdotuksesta standardointiasetuksen muuttamisesta ja valtioneuvoston selvitykseen komission tiedonannosta EU:n standardointistrategiaankko

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta lausuntoa liittyen valtioneuvoston kirjelmään (U 23/2022 vp) eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 1025/2012 (standardointiasetus) muuttamisesta sekä valtioneuvoston selvitykseen (E 28/2022 vp) komission tiedonannosta standardointia koskevasta EU:n strategiasta.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Traficom keskittyy lausunnossaan erityisesti standardointiasetuksen muutokseen, sillä komission ehdotuksen vaikutukset kohdistuisivat ennen kaikkea Traficomiin sen roolin kasvaessa ETSIn standardointityössä.

Liikenne- ja viestintävirasto suhtautuu valtioneuvoston tavoin ehdotukseen pääosin myönteisesti ja tukee komission tavoitetta eurooppalaisten toimijoiden vahvemmasta roolista eurooppalaisessa standardoinnissa. Standardointistrategian yhteydessä annettu standardointiasetuksen muutosehdotus tukee strategian tavoitetta kehittää eurooppalaista standardointia. Standardoinnin kehittäminen on keskeistä Euroopan kilpailukyvyn parantamisen kannalta.

Asetuksen tavoitteena on vahvistaa kansallisten standardointijärjestöjen asemaa. Suomessa Traficom toimii Suomen standardisoimisliitto SFS ry:n ja SESKO ry:n ohessa kansallisena standardisointijärjestönä ja vastaa tässä roolissa kansallisista ja eurooppalaisista telestandardeista.

U-kirjelmässä todetun mukaisesti ETSIssä kansallisten standardisointijärjestöjen asema itse standardien laadinnassa on nykyisin kuitenkin hyvin vähäinen. Standardointia ei tehdä kansallisien standardointikomiteoiden kautta vaan yritykset osallistuvat standardien laadintaan suoraan omissa nimissään ETSIn teknisissä komiteoissa. Käytännössä vain harmonisoitujen standardien hyväksyminen tapahtuu ETSIssä kansallisten standardijärjestöjen kautta. Myös Traficom huolehtii tältä osin kansallisen kannan muodostamisesta kuultuaan ensin sidosryhmiä.

Ehdotus siirtäisi toteutuessaan harmonisoituja standardeja koskevan päätöksenteon kokonaan kansallisten standardointijärjestöjen vastuulle. Traficom osallistuu jo nykyisin itse standardien hyväksyntään, mutta asetuksen kautta mukaan tulisi myös standardointimandaattien ja työaiheiden hyväksyminen. Suurin

osa ETSI:n kansallisista standardointijärjestöistä vastaa myös muusta eurooppalaisesta standardoinnista (CEN ja CENELEC), jossa työ tehdään kansallisten standardointikomiteoiden kautta. Uudistus ei siten aiheuta samanlaisia muutoksia näille tahoille. EU- ja EFTA-maista Suomen kanssa samassa tilanteessa ovat vain Ruotsi, Norja, Viro ja Bulgaria.

Kansallisten standardisointijärjestöjen aseman vahvistaminen eurooppalaisessa standardoinnissa lisää väistämättä kansallisten järjestöjen resurssi- ja osaamistarpeita. Standardointistrategiassa esitetyillä standardointiosaamisen yhteensovittamistoimenpiteillä, erimerkiksi komissioon perustettavilla asiantuntijaelimillä voidaan vain osittain vastata näihin tarpeisiin. Traficom korostaa valtioneuvoston tavoin, että harmonisoitujen standardien laadinnassa tulee varmistaa laadukas ja nopea standardien laadinta. On tärkeää, ettei standardointijärjestöille aseteta velvoitteita ilman, että niiden muodostamien tarpeiden, kuten resurssien ja osaamisen vaikutuksia arvioidaan huolellisesti ja niihin vastataan tavoitteiden edellyttämällä tavalla. Kansallisten standardointijärjestöjen roolia vahvistettaessa tulisi huolehtia, että nykyinen eurooppalaisten standardien korkea taso pystytään ylläpitämään.

Ehdotettu standardointiasetus on toteutettavissa, mutta sen tavoitteiden saavuttaminen vaatii, että kansallisilla standardointijärjestöillä on riittävät osaaminen ja resurssit. Standardointimandaattien ja työaiheiden hyväksyminen on tällä hetkellä tehty ETSIn teknisissä komiteoissa, joissa myös kyseiset standardit laaditaan. Syynä tähän on, että komitean valmistelemien ehdotusten laadinta ja arviointi vaativat syvällistä teknistä osaamista kyseisestä aihealueesta. Tämä lisää myös Traficomin resurssitarpeita. Vaihtoehtoisesti muutosta voisi olla mahdollista myös keventää esimerkiksi jättämällä työaiheiden hyväksyminen asetuksen ulkopuolelle, jolloin se jäisi edelleen ETSIn teknisten komiteoiden vastuulle. Tätä on käsityksemme mukaan ehdottamassa ainakin Ruotsi.

Traficom pitää valtioneuvoston tavoin valitettavana, että asetuksen valmistelussa ei ole järjestetty julkista kuulemista eikä laadittu julkista vaikutusarviota. Tämän vuoksi on tärkeää, että komissio seuraa tarkoin asetusmuutoksesta johtuvia vaikutuksia.

Traficom toteaa lopuksi, että asetus nyt ehdotetussa muodossaan vaatii Traficomissa noin yhden henkilötyövuoden lisäresursointitarpeen. Traficomilla ei ole osoittaa resursseja asetuksen mukaisiin tehtäviin olemassa olevista resursseista.

Jenni Eskola

Ylijohtaja

Päivi-Maria Virta

Johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 4.4.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.